

Fjärde roten, tomt 2

Kvarteret Perukmakaren

Sextonde roten 1637–57

Drottninggatan 61

Åttonde roten 1657–70

(södra sidan nära Ö. vallen)

Ambjörn (Börgesson) Böcker R16 4.2

1649, 1653–55: 2 mtl, 1650–52: 1 mtl, 1656:–26 1657: –13 (VIII), 1657h: 16 1658: 2, 1659–63:1½ till 1675

Hans far kan spåras i en *Börge Ambjörnsson Böcker*, som 1637–51 bodde i sjuttonde roten och som hade en dotter *Börta* (rote 15 1650–53). Hos denne Börge Böcker nämnes Ambjörn 1645 (rote 15 1647). I en artikel i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning (27.10.1970) beskriver G. W. Blomgren, hur denna östligaste del av Drottninggatan ursprungligen kantades av smedjor, verkstäder och ladugårdar. – Men mest var det tunnbindare, böckare, som bodde här.

I november 1657 möttes *Simon Simonsson* och Ambjörn Böckers hustru *Anna* vid kämnärsrätten i ett mål rörande handel med tobak.

Fiskalen Olaus Felterus anklagade vid kämnärsrätten i november 1666 Ambjörn Böcker och *Björn Böcker* för att ha överträtt magistratens förbud genom att i tullporten med våld ha fråntagit en bonde två ”klev bandestakare”. De båda böckerna sade, att de träffat bonden på Torgbron och ackorderat om priset. De hade velat giva 1 daler kopparmynt per styck men bonden ville ha 12 öre smt, som han visste, att han skulle få av *Hindrik Arfwedsson* och det hade de gått med på för att deras ”brukeliga verk” inte skulle gå dem ur händerna. Men Hindrik Arfwedssons dräng *Per Halfworsson* hade frågat bonden, om han inte skulle komma till hans husbonde med bandstakarna. Bonden hade då svarat: ”Jag råder intet, de äro mig ifråntagne”. Ambjörn böcker sade då till *Per Halfworsson*: ”Drag Du och Din husbonde för den och den”.

Jöns Timmerman *omtalar* som inneboende här 1670–71. Han bodde i elfte roten 1675.

På sin hustrus vägnar skrev *Gunnar Larsson* den 27.6.1692 till magistraten (EIIa:7a) och beklagade sig över att svärfadern Ambjörn Böcker ämnade sälja sin gård. Ambjörn hade icke avvittrat dottern före sina två nya äktenskap. Hon var så liten, när modern dog, att hon inte förstod att gråta över förlusten eller inse, att fadern borde avsätta modernearv åt henne. Hon kom tidigt bort från hemmet att tjäna som barnflicka och hade själv förtjänat sin mat och sina kläder. Först för fyra år sedan återvände hon hem. Hon hade inte fått det ringaste av fadern utan i stället försträckt honom med pengar. Hon hade två halvsysstrar *Margreta* och *Margia*, som dagligen överföll henne och hennes man med svärjande och skällande.

Ambjörn Böcker sålde hus och gård för 80 rdr kurant till

accisbesökaren Anders Jonsson,

uppbud 19.2.1694. Läget sades vara mellan *Ernfried* skomakare i öster och *Erik järndragare* i väster. Tomtägaren kallas 1696 *Anders Kusk* men sedan *Anders Jonsson* besökare (1717 gift

Anna Eriksdotter) Accisbesökaren (1720–30 kallad kyrkovaktare) bör ha avlidit 1729, ty änkan omtalas i tomtöreslängden 1730.

1731 ägdes gården av

stadstjänaren Jonas Blom.

som redan 1730 bodde hos Anders Joenssons änka. 1737 ägde pottmakare *Johan Bernhard* (el. *Baltzar*) *Boensch* halva gården. Jonas Blom, som ensam var ägare 1741, då han kallas underskult, avled 20.1.1743. Hans änka *Maria Sundberg* kallas 1753 fattig och näringslös och avled 6.3.1756. Enligt bouppteckningen den 31.3.1756 efterlämnade de ett halvt hus med tomt på Drottninggatan näst intill pottmakare Boensch, värt 501 d smt. *Laurentius Blom* och *Nils Wessberg* som förmyndare för *jungfru Anna Britta Blom* pantsatte för lån av 200 d smt av barnhusmedel hus och gård på Drottninggatan mellan pottmakaren Mäster Johan Baltzar Boensch å ena och skräddaren mäster Bengt Wennerberg å andra sidan.

Jungfru Anna Brita Blom ägde enligt tomtöreslängden gården 1760. Det förefaller som om pottmakare Johan Baltzar Boensch med naborätt köpte den Blomska gården och sedan sålde den vidare till

stadsbetjänten Anders Willjamsson

den 23.4.1763. Hälften av hus och gård köptes av *packhuskarlen Olof Andersson* den 15.7.1766 men köpet återgick. Den 19.11.1768 begärde packhuskarlen Olof Andersson inteckning i Anders Williamssons hus och gård för Olof Anderssons fordran på 570 d smt.

Åkaren *Johan Gröning* och *hökaren Sven Mellberg* skrev den 22.3.1769 till magistraten, att de hade gått i borgen för de 1 200 d smt som Anders Williamsson – nu kallad underskult – hade utfäst sig att betala för gården på Drottninggatan. Även avlidne *hökaren Håkan Ekman* hade gått i borgen. Nu begärde Gröning och Mellberg, att Williamsson genast skulle betala återstående 600 d smt. Kunde han inte det, borde Williamssons gård försäljas. Anders Williamsson hade i skuldebrevet utfäst sig, att *stadskassören Kollinius* årligen skulle innehålla en del av hans lön till dess skulden var betald.

Vaktmästare Petter Falck delade 1775 gården med *kakelugnsmakare Johan Wulff*. Enligt 1785–90 års tomtöreslängd svarade betjänten (el. vaktmästare) Falck för framtomten: resten kallades kakelugnsmakare Wulffs änkas bakgård.

På *underskulden Magnus Claessons* begäran utauktionerades *vaktmästare P. J. Falcks* änka *Britas* vid Drottninggatan belägna tomt och åbyggnad nummer 4.2 och inropades av

kommerserådet Christian Arfwidsson för 160 rdr specie: den var värderad till 200 rdr. Eftersom åbyggnaden hade utdömts som oduglig skulle den borttagas av köparen. En ny auktion undergick kommerserådets Christian Arfwidssons & Co under nummer 4.2 vid Drottninggatan belägna hus och gård den 23.3.1791. Den hade utbudits för 150 rdr specie men inropades av

järndragare Anders Jungberg

för 140 rdr. Enligt bouppteckning efter järnbärare Anders Jungberg, död 4.11.1795, ägde han stenhus och tomt 4.2, Drottninggatan mellan kakelugnsmakare Borgvalls nya stenhus i väster och läderskärare Gepperts ödetomt i öster. Hans änka *Anna Christina Norman* var dotter till *slaktare Peter Norman*, död 23.11.1754, och *Cat. Barck*.

Saltmätare Sven Lundberg övertog gården 1818. Han avled 27.4.1821 ägde enligt bouppteckning 6.7.1821 hus och tomt 2.2, då ett gammalt grundmurat två vånings stenhus samt hälften i tomt 4.1 näst intill den förra: även den ägdes sedan 1818. När hans första hustru *Anna Maria Öhman* avled i januari 1795 (bou 9 april samma år) ägde han dessutom de avbrända tomterna nr 74–75 på Kvarnberget på Kronans grund. Hans andra hustru *Anna Christina Nyman* avled barnlös 29.5.1815 (bou 20.3.1818). Hon var halvsyster till *kopparslagare P. J. Fröberg*.

Senare uppbud av 4.2

Gården uppbjöds tillsammans med 4.1 den 12.11.1821 av *handelsbetjänten Petter Nordberg*. Den uppbjöds av *vaktmästare Niclas Jonsson* den 17.11.1845.